

**Пам'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

PIK LXXXIV. Ч. 253. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК ЧЕТВЕР, 17-го ЛИСТОПАДА 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 17, 1977 No. 253. VOL. LXXXIV.

УКРАЇНЦІ В ДІЯСПОРІ ПОПРОЩАЛИ У ВІЧНІСТЬ ДВОХ СВОЇХ ПРОВІДНИХ ДІЯЧІВ: ГОЛОВУ ПУН СВ. П. ОЛЕГА ШТУЛЯ В БАВНД БРУКУ І КОЛ. ГОЛОВУ ЗЧ ОУН СВ. П. ПРОФ. СТЕПАНА ЛЕНКАВСЬКОГО В МЮНХЕНІ

ГОЛОВУ ПУН СВ. П. ОЛЕГА ШТУЛЯ ПОХОРОНЕНО В УКРАЇНСЬКОМУ ПАНТЕОНІ В БАВНД БРУКУ

Бавнд Брук, Н. Дж. — На українському православному цвинтарі в цьому Осередку Української Православної Церкви в ЗСА, на якому спочиває вже так багато видатних і заслужених українців, записаних в історії українських змагань і української культури та якому вже присвоєно назву Українського Пантеону, виросла минулої суботи, 12-го листопада 1977, ще одна могила історичної постані — св. п. Олега Штуля-Ждановича, голови Проводу Українських Націоналістів, померлого в Торонті в Канаді в п'ятницю, 4-го листопада, на 60-му році життя.

Св. п. Олег Штуля-Жданович

ВУ проф. д-р Богдан Гнатюк, ред. Ярослав Гайвас, Микола Плавук, голова УНО в Канаді Леонід Філь, інж. Юрій Карманін — щоб згадати тільки деяких. Прощальне слово в церкві виголосив Блаженіший Владика Мстислав і домовину з тлінними останками покійного Голови ПУН, після останнього «Вічна пам'ять» та «Види брате мій...», найбільші співпрацівники і друзі покійного внесли з церкви та опісля траурним походом, з численними прапорами та делегатами багатьох організацій та територіальних Проводів ОУН з ЗСА, Канади, Європи і Південної Америки, перенесли до нещодавної могили, біля якої і відбувся останній похоронний обряд.

Після відправ, над відкритою могилою промовив насамперед новий голова ПУН д-р Денис Квітковський (повний текст його прощальної і рівночасно програмової промови буде надрукований в черговому числі «Свободи»).

Українці ведуть акцію з нагоди советської виставки в Лос Анджелесі

Філадельфія, (З. Л.) — Комітет Оборони В. Мороза у Філадельфії включився, разом із організацією «Смолоскип» та іншими організаціями, у протестну акцію з приводу відкриття 3-тижневої, офіційної советської виставки для відзначення 60-річчя большевицької революції. Виставка почалася в суботу, 12-го листопада с. р., у «Конвеншенс Гол» у Лос Анджелесі у Каліфорнії.

Фактичним завданням цієї три-тижневої советської виставки у Лос Анджелесі є вести фальшиву пропаганду та баламутити американське громадянство про «здобутки» комуністичного режиму в СССР на протязі 60 років.

Організація «Смолоскип» та Комітет Оборони Валентина Мороза вислали до Лос Анджелесу українську групу, зложеною із 4-ох молодих людей, із завданням допомогти організувати і перевести на місці відповідну українську протесташину та висновою акцію серед американської публіки, преси та відвідувачів виставки про дійсний стан в Україні під московсько-большевицькою окупацією на протязі останніх 60-ти років, роздаючи відповідні летючки, переводячи пресові конференції та інші відповідні протесташинні акції.

ПОХОРОНИ СЛ. П. С. ЛЕНКАВСЬКОГО

Мюнхен («Шлях Перемоги»). — У п'ятницю, 4 листопада с. р. друзі-націоналісти й численні представники української громади відправили в останню дорогу незабутнього Революціонера й великого сина України сл. п. С. Ленкавського.

Вранці о 9-й год. заупокійну Службу Богу і Панахиду в катедральному храмі відправив Преосв. Кир Платон Корнилак у співслуженні о. крил. С. Дмитришина, о. д-ра Гриньоха, о. М. Іваняка й о. д-ра Б. Сенишина. співак, як і під час усіх похоронних чинів, які проводились того дня, церковний хор під керівництвом д-ра М. Філя. Катедральний собор заповнили члени офіційних делегаций та представники громади.

По полудні зібралось коло 500 учасників, які з'їхались з різних європейських країн, із-за океану та з цілої Німеччини, щоб на цвинтарі віддати останню честь покійному. З Англії була 8-членна делегация, з Бельгії — 5-членна, з ЗСА — 2-членна, з Канади — 1, з Франції — 1, а з Австрії д-р М. Шевчук.

Тлінні останки спочивали в похоронній каплиці на катафалку під національним і революційним прапорами. Почесну стійку тримали суміш з прапором КУ СМ та осередковим прапором. Похоронні відправи співслужили о. крил. С. Дмитришина, о. декан Турковид, о. д-р І. Гриньох, о. М. Амброз — всі від УКЦ, та о. протопрес. П. Дубицький від УАПЦ.

Перші прощальні слова були виголошені ще в похоронній каплиці. Від Владика Кир Платона Корнилака, від Мюнхенської католицької парохії, від ректора УВУ В. Янова, від

Св. п. проф. Степан Ленкавський

себе особисто й від колишніх спів'язнів прощав о. д-р І. Гриньох, відмічаючи патріотизм і заслуги покійного для Української Народу. Отець протопрес. П. Дубицький попросив зворушливими словами покійного від нашої Православної Церкви та від себе особисто, підкреслюючи соборність ідеї чину та жертвове служіння сл. п. Ленкавського Українській справі.

Від друзів-революціонерів прощав покійного голову Проводу ОУН Я. Стецько. Він змалював постать сл. п. С. Ленкавського на тлі революційної боротьби останніх десятиліть і підкреслював його ідейні та революційні заслуги для історії України.

Важке осіннє небо висіло над сумним похоронним походом, який розтягнувся від похоронної каплиці аж до місця останнього спочинку покійного. Похоронний похід очолювали прапори СМ та сумішська могила, яка несла численні вінки. За труною йшли офіційні делегации ОУН та від різних організацій УВФронт з різних країн світу, йшли представники політичних та суспільно-громадських організацій та (Закінчення на ст. 2-ій)

Сенатор Вільямс запропонував ще одну резолюцію для оборони прав людини на конференції в Београді

Вашингтон. — Відмічючи konieczність поставити на порядку денного Београдської конференції специфічні випадки порушення прав людини, сенатор Гаррісон Вільямс з Нью-Джерсі зголосив минулого місяця резолюцію в Сенаті ЗСА з проханням, щоб президент Картер дав відповідні інструкції в цьому напрямку американській делегації, очолюваній амбасадором Артуром Голдбергом. Резолюція має число 54 і спрямовано до сенатської Комісії міжнародних відносин. Покищо ця Комісія ще не внесла резолюції на форум Сенату, помімо цього, що 31-го жовтня палата Репрезентантів ЗСА одностайно схвалила відносно сильно резолюцію в цій справі.

Резолюцію сен. Вільямса не називає прізвищ поодиноких дисидентів і політ'язнів в СССР та його сателітах в протилежності до резолюції палати Репрезентантів (ч. 387), яка серед сімох політ'язнів згадує чотирьох українців — Валентина Мороза, Миколу Руденку, Олександра Тихого і Юрія Шухевича. Зголошуючи свою більш

загальну змістом і коротшу формою резолюцію, сен. Вільямс заявив, що робить це з преемдешістю, залишаючи ініціативу американській делегації, яка має до розпорядження шільний ряд обгрунтованих випадків переслідування і ув'язнення советськими властями поодиноких осіб за їхні національні, релігійні і політичні переконання. Назвавши ряд прізвищ у своєму слові на форумі Сенату, сен. Вільямс згадав В. Мороза, М. Руденку і О. Тихого.

Ініціатива в справі цієї та інших резолюцій зголошених в Конгресі ЗСА законодавцями із стейту Нью-Джерсі вийшла з Комітету Оборони Валентина Мороза за цього стейту, що й підтвердив сен. Вільямс в листах до Ігора Ольшанівського, члена комітету. Дякуючи сен. Вільямсові за входив в Сенат, комітет листовою звернувся на увагу на konieczність більшого наголосування переслідування в Україні і знущання над українськими політ'язнями, за їхнє обстоювання прав людини і національних прав українського народу.

Відворотна тактика в Београді: комуністи обвинувачують ЗСА за людські права

Београд, Югославія. — Делегация Советского Союза і Чехо-Словацьчини на Європейській Конференції для справ безпеки і співробітництва в Београді почали засотворювати тепер відворотну тактику супроти демократичних країн, а зокрема проти З'єднаних Стейтів Америки, закладаючи їм «масове порушення прав людини». Голова советської делегации Юлій Воронцов обвинувачує уряд ЗСА за толерування расової й іншої дискримінації при влаштуванні в працю, використання дітей на роботах і обмеження робітників на страйк. «Ми можемо вам подати тисячі конкретних прикладів, які ілюструватимуть брак прав людини в З'єднаних Стейтах Америки», — заявив піднесеним голосом советський делегат Воронцов. Знову ж чехо-словацький делегат Ріхард Дворак заявив, що відсоток злочинів в ЗСА показує, «деформований мораль і виховбу американського суспільства». Голова американської делегации Артур Голдберг, відповідаючи на обвинувачення СССР і Чехо-Словацьчини, до речі перше так обвинувачення від часу відкриття другої фази Європейської Конференції, метою якої є переглянути виконання Гельсінської угоди, заявив, що «стан польських прав і економіки в моїй країні не є ідеальним, але я не замінював би цього стану ніколи, в обох відношеннях, за стан який існує в Советському Союзі і Чехо-Словацьчині», — сказав представник ЗСА у Београді під оплески багатьох делегатів.

Бегін запросив Садата промовляти в ізраїльському парламенті

Єрусалим, Каїр. — Після того, як єгипетський президент Анвар ель-Садат у понеділок, 14-го листопада, заявив американському телевізійному коментарю Волтерів Кронкайтів, що готовий ще цього тижня промовляти в ізраїльському парламенті (Кнесеті) якщо одержить формальне запрошення, ізраїльський прем'єр Менахем Бегін повідомив, що передасть таке запрошення через американського амбасадора в Ізраїлі, Семюела Луїса. Амбасадор ЗСА мав передати це запрошення у вівторок, 15-го листопада, після наради в тій справі ізраїльського парламенту.

Заяви лідерів обох держав створюють можливість, що вперше від 1948-го року, коли проголошено самостійність Ізраїля, провідник арабської держави відвідає цю жидівську країну. Політичні аналітики передбачають можливість, що Садат і Бегін можуть розпочати безпосередні переговори в справі ліквідації довготривалого арабсько-ізраїльського конфлікту ще навіть перед повним скликанням Женевської мирної конференції.

Діалог між Садатом і Бегіном розпочався минулої середи, 9-го листопада, коли єгипетський Президент сказав, що готовий перего-

ЙОСИФ ТЕРЕЛЯ ЗНОВУ У „ПСИХУШЦІ”, ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ГЕЛЬСІНСЬКОЇ ГРУПИ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Нью-Йорк. (Прессова Служба ЗП УГВР). — Йосиф Тереля — відомий український політичний в'язень, який відбував жакливе ув'язнення у сумнівній «психушці» Учр. ЖХ ЯО 100/5 м. Сичівки /Сечовка/ від грудня 1972 до квітня 1976 р., автор опублікованого на Заході листа до шефа КГБ Ю. Андропова з 21 грудня 1976 р. — знову запропорений у психіатричну тюрму у Сечовці. На початку червня 1977 р. обласний суд Закарпатської області постановив вислати Йосифа Тереля до Сичівки. Перед тим його держали короткий час у психіатричній лікарні Закарпатської області в м. Берегове, куди його завезли арештованого надручення КГБ. У своєму листі до Ю. Андропова Тереля писав:

«7 квітня 1976 року мене звільнили... Який парадокс! 26 квітня видали мені паспорт, та признали воєннозобов'язаним. Повторилася історія з відомим політ'язнем Букоським. Вдома мені не давали можливості жити. Мою дружину Олену Терелю, на місяць перед моїм звільненням, вигнали з праці, анулювали прописку, як незаконну. Скажіть, неуж не прописка з СРСР може бути незаконною?»

Від мене «психа» за радянською діагнозою, вимагали покаяння і відмови від моїх переконань. Неуж ж психічно хвора людина може порушити основи радянської влади? Яка одна неупевнена в собі влада, коли вона мусить людей, які мають власні думки, називати психічно хворими, або ворогами держави...»

«Після усього, що я пережив в таборах і тюрмах і того, що чекає мене в будучому, я кажу — Ні! Бути громадянином СРСР це злочин! Це значить бути разом з Вами з тим Союзом, що іменує себе КГБ. Я змушений вийти з рідної землі тільки тому, що вона скалічена чужими гнобителями. Мені нема місця на ній, бо я не такий, яким мене хочуть бачити органи КГБ. Але я вірю, що ми повернемося на Україну, на Україну вільну, що буде рада прийняти усіх, хто

бажає їй добра і процвітання». У відповідь на бажання Тереля вийхати закордон його знову запропорили у «психушку», а його дружину, яка є хірургом і живе в м. Свєдлава, Чапєва 8, Закарпатської області, ще далі не дають праці, а останню почали її викидати з хати. Одночасно почали наставляти проти неї різних людей та погрожувати їй за мнимо «недогляди», коли вона ще працювала у лікарні.

Наспіла теж вістка про нові переслідування й натиск на членів Української групи сприяння виконанню Гельсінських угод. Так, наприклад, 4 жовтня с. р. у Києві задержали на вулиці Петра Віна, сина Георгія, і зробили йому «попередження». Вже перед тим почалася була кампанія проти нього, включно з наклепницькими нападами на нього. Його колишніх колег-студентів з сільськогосподарської академії Раю Руденку, дружину Миколи Руденки, який відбував 7-річний присуд, звільнили з праці і викидають з мешкання. А. Голумбієвську із Одеси, яка підписала заяву в обороні арештованого 2 березня 1977 р. Василя Барладу викликували останню на допити в КГБ і погрожували арештом. Василь Барладу продовжує уміжчасі свою голодовку. Так само голодує Леонід Сірий, автор відомого листа до Брежнєва з 14 листопада 1976 р. Сірий вимагав, щоб йому дозволили емігрувати і недовго йому відмовили у цьому. Після того, Сірий почав голодовку. Недавно з'явився у Києві д-р М. Ковтуненко, який заламовив і підписав заяву проти Миколи Руденки. В серпні 1976 р. Ковтуненко заявив був, що «мені пропонували співпрацювати інформатором КГБ, а саме, щоб я наглядая і доносив на Миколу Руденку про те, що він проти властей і входить в групу Сахарова. Я повністю поділяю погляди Руденки Миколи і буду їх обороняти настільки, наскільки зможу. Вважаю, що у нас немає навіть простих свідів. Я вірю в Україну». Деякий час після того його арештували.

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД СУМА, ІНЖ. МИРОСЛАВА ШМІГЛЯ ПЕРЕОБРАНО НА ГОЛОВУ КРАЙОВОЇ УПРАВИ

(Продовження з попереднього числа)

З'їздовий бенкет і бал

Вечором о год. 8:30 розпочався великий з'їздовий бенкет і товариська забава, у яких взяли участь численні представники центральних і льокальних громадських та молодеческих організацій та біля 300 гостей. Програму бенкету почав загальним привітанням інж. М. Шмігель, а роллю майстра церемонії сповняв Корнель Василь, член КУ СУМА і голова ньюйоркського Осередку. Допомога йому, зокрема при предствленні американських гостей, ред. І. Дябога. Бенкет розпочав молитвою, що її провів о. Роман Мірчук. В часі бенкету проф. Зенон Саган виголосив доповідь на тему: «Що нам робити?», порушивши у ній шільний ряд виховних проблем. Прелєгент зокрема відмітив, що справа виховання української молоді, не тільки суміської, але всієї, мусить висунутись на передове місце, інакше нам грозить занепад.

Він, як раніше інж. М. Шмігель, повернувся до теми об'єднанні дії СУМА, Пласти і ОДУМ-у, вирішення різниць поглядів між ними тощо. Маючи великий досвід у виховній роботі, проф. З. Саган пропонував, щоб усі три молодечі організації обмінювались виховниками, влаштовували спільні фестивалі, прогулянки, спортивні зустрічі, що стимулюватиме зближення молоді. Усі привітання на бенкеті виголосили: мгр О. Коваль, представник ОУВФ в ЗСА Андрій Соколик, представник Екзекутиву УККА ред. І. Дябога, репрезентант Пласти В. Світлук, ОДУМ-у — А. Філанчук, КУ ТУСМ — А. Прудка та багато інших українських Народний Союз репрезентував на цьому бенкеті заступник головного переслідувача д-р Іван Філіс, який передав при шій нагоді на руки керівника бенкету чек на 1.000 доларів, як пожертву (Закінчення на ст. 2-ій)

Шах Ірану прибув на відвідини до ЗСА

Вільямсбург, Вирджінія. — У понеділок, 14-го листопада, сюди прилетів іранський шах Мохамед Різа Паглев і його дружина Фараг на 3-денні офіційні відвідини ЗСА. Шах має відбутись дві наради з президентом Джиммі Картером у Вашингтоні, під час яких правдоподібно буде обговорено питання дальшої військової допомоги ЗСА Іранові, зокрема продаж бомбовиків типу «Ф-16», а також передбачають, що Шах пообіцяє що під час наступних нарад Організації Держав-Експортерів нафти (ОПЕК), які відбудуться в

грудні, Іран не підтримує пропозиції в справі підвищення цін на нафтову ропу.

У Вільямсбургу та Вашингтоні поліційні чинники поборили заходи відносно безпеки для Шаха і його дружини, бо хоча в день їхнього прибуття до Вільямсбургу кількасот іранців вітали їх з великим захопленням, то інша група громадян Ірану, зокрема студентів з американських університетів, перевела протесташину демонстрацію, закидаючи Шахові, що він порушує права людини в своїй країні.

Українсько-Американська Фундація в Чикаго цієї суботи матиме зустріч з громадянством

Чикаго (В. Нечай). — У зв'язку з вечором-зустріччю Українсько-Американської Фундації ім. Романа В. Смука, мол., в Чикаго, що відбудеться тут в суботу, 19-го листопада, в аудиторії парафіи св. Володимира і Ольги, прибуде сюди президент Шевченківської фундації в Канаді д-р Ізидор Глінка, який доповідатиме про цю фундацію, засновану перед десятима роками. Почесними гостями цього вечора будуть: колишній довголітній ме-

йор Вінніпегу Степан Дзюба і проф. д-р Юрій Фединський з університету Індіани. В розваговій частині виступить ансамбль бандуристів місцевого відділу ОДУМ, під мистецтвом керівництвом Анатолія Луппо та вокальний квінтет «Зоряпад». (Деякі інформації про Фундацію подані в інтер'ю ред. Ст. Жеженського з президентом Фундації д-ром Романом Смуком надруковані на 2-ій сторінці в цьому числі).

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

UKRAINIAN DAILY

UKRAINIAN DAILY

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки скорочувати надіслані матеріали, незалежно від того, чи повертається їм чи ні, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши за адресою конверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Негативна „позитивна акція“

Недавно американські газети повідомили, що уряд президента Джиммі Картера посилив свої заходи, щоб запобігти, щоб підприємства, власниками яких є члени расових меншин, отримували даний відсоток всіх федеральних контрактів, зокрема на розбудову мешканств, шкіл, шляхів, мостів, і т.д., не зважаючи на те, що ціні цих фірм можуть бути вищі від ціні інших фірм і також не беручи під увагу, що підприємства расових меншин можуть мати менш кваліфікованих робітників від інших фірм. Більш Дім твердить, що така „позитивна акція“ конечно потрібна, щоб расові меншини здобули собі „належне місце в американському бізнесовому світі“, зокрема в будівельній індустрії.

Очевидно, що всі американські громадяни, включно з неграми, пуерто-ріканцями, мексиканцями та індіанцями — термін расові меншини стосується тільки зазначених — повинні мати всі можливості поліпшити свій життєвий рівень і мати таке саме право, як всі інші громадяни ЗСА старатися здобути для своїх фірм контракти федерального уряду.

Проте, пропозиції Білого Дому, які мають на меті допомогти расовим меншинам, в дійсності представляють собою дискримінацію проти фірм, власники яких належать до білої чи до монгольської рас, бо американські громадяни італійського, українського, ірландського, польського чи китайського походження не зараховані до меншин. Уряд президента Картера, наприклад, вимагає, щоб з 4-ох більйонів доларів, що їх Конгрес схвалив на будову шкільних будинків, шляхів, парків і т.д., принаймні 10 відсотків, тобто 400 мільйонів доларів були виплачені фірмам, власниками яких є члени расових меншин.

Ця вимога Білого Дому несправедлива. Надавання першвенства для фірм расових меншин представляє собою „зворотну дискримінацію“ проти білих громадян ЗСА. Українські, італійські чи китайські підприємства не дістають жадних спеціальних привілеїв від федерального уряду, натомість негритянські чи пуерто-ріканські фірми мають мати запевнених 10 відсотків із видачків уряду на будівельні цілі.

Таку „зворотну дискримінацію“ пропонує теперішній уряд ЗСА також при прийманні кандидатів до вищих шкіл і на працю, зазначаючи, що члени расових меншин повинні мати спеціальну квоту. Найвищий Суд тепер розглядає клопотання одного білого студента, який твердить, що Медична Школа Каліфорнійського університету порушила його конституційне право рівноправності перед законом, бо замість нього прийняла менше кваліфікованих кандидатів тільки тому, що вони належать до расових меншин і для них встановлено спеціальну квоту.

Як бачимо, теперішній уряд ЗСА у всіх секторах підтримує „позитивну акцію“, як це Більш Дім окреслює надавання першвенства членам расових меншин, хоча в дійсності ця політика представляє собою „зворотну дискримінацію“ проти білого населення ЗСА, включно з членами білих етнічних меншин. Правильно твердити багато юристів і коментаторів, що принцип „позитивної акції“ порушує ті статі федеральної та стейтських конституцій, які гарантують всім громадянам ЗСА рівноправність перед законом.

Вимога Білого Дому, щоб будівельні фірми, власниками яких є члени расових меншин, одержували запевнений відсоток федеральних контрактів, є також дуже небезпечною, бо в ній підкреслено, що ті фірми повинні діставати ці контракти навіть якщо їхні робітники менше кваліфіковані від працівників інших підприємств. Існує небезпека, що якщо виконаної роботи, наприклад, будова мосту, шляху, школи тощо, може бути гіршою, бо робітники даних фірм менш кваліфіковані і тоді може заіснувати загроза, що така спора завалиться чи не буде такою безпечною, як була б, якщо б її будувало найбільш кваліфіковане підприємство. Отже, також із сучасного практичного боку, принцип „позитивної акції“ має негативну вартість.

Ярослав Курдюк

ПРЕВЕНТИВНА ВІЙНА, ЯК ОБОРОНА ІЗРАЇЛЯ

Поруч безлічі важливих політичних проблем, що становили перед Заходом та очікують своєї невідкладної і послідовної розв'язки, на першому місці слід поставити справу Близького Сходу.

Тепер витворилася така приблизно ситуація, що ЗСА, які залишилися мало, що не відокремлені у підтримуваних Ізраїля, мають проти себе „арабський дипломатичний моноліт“, а його підтримує т. зв. „третій світ“, що хоч не відіграє пошкоди будь-якої вирішної ролі у цій справі, але має досить мобільні сили, щоб своїми впливами поставити Ізраїль у своєрідну ізоляційну політичну позицію.

Сьогодні чимало чільних світових коментаторів висловлюють думки, що хоч після дуже довгих позаклісових дипломатичних намагань прийде врешт до Женевської конференції, але всі вони ставлять під сумнів, чи після 29-ох років ця конференція зможе припинити та остаточну злізкувати цю, як її часто називають, перманентну, хоч із перебоями, близько-східну війну.

Починаючи від 1956 року, тобто із часу „Суецької кризи“, американсько-ізраїльські взаємовідносини не були ще ніколи на такому рівні, як від часу спільної американсько-совєтської декларації із 1-го жовтня ц. р. Як загально відомо, у цій спільній декларації про Близький Схід говориться про „легітимні права палестинського народу“, і, як можна було цього очікувати, ця заява викликала в Ізраїлі велике обурення і повинні критики про незалежну державу Палестини, хоча із дипломатичних кругів є достовірні підтвердження про те, що Ізраїль був про таку заяву заздалегідь повідомлений „окруженим посередньою дорогою“.

Прем'єр Біген, а також і міністер Даян заявили у зв'язку з цією декларацією, що позиція Ізраїля залишається і надалі незмінною, а це слід розуміти так, що вони не будуть перемовнювати із ПВО (Палестинська Визвольна Організація). Згодом однак що відносно ризику заяву дещо згадано. Із цієї змодифікованої заяви виходить, що уряд Ізраїля погоджується на те, щоб в Женеві не приймали участі „відомі члени ПВО“, або, іншими словами — Ізраїль „закриває очі“ на те, коли у зв'язку з арабською делегацией будуть включені члени ПВО.

Але як два дуже поважні джерела, „Ю. С. Армед Форрес“ і „Ліджен“, а надобавок такі поважні воєнно-політичні коментатори, як Дж. Ейвен, Р. В. Лейдл, чи полк. Р. В. Гейня виділяють згодом, але водночас дуже

цікаву концепцію про те, що може постати на дальшій мету, коли конференція у Женеві не доведе до якоїсь путівної згадки і розв'язки. Коли ж підсумувати різні голоси із наведених джерел, то з них виходить, що, не зважаючи на всі старання суперпотуг, Ізраїль приготується дуже активно до, як її називають — „війни повного знищення“ в тому самому часі обидвох арабських армій, тобто Єгипту та Сирії, які є для Ізраїля постійною, а водночас і найбільшою загрозою.

На основі достовірних та авторитетних західних джерел, Ізраїль має у плані блискавично та доосновно знищити ці дві армії, а коли б зайшла потреба, то це знищення готове охопити також і армію Йорданії, але із такою безоглядністю, щоб ці армії не були після того в силі загрожувати Ізраїлю шовнайменше на найближчих 10-15 років. З американських джерел підтверджують таку есентаульну можливість повного знищення цих трьох арабських армій.

У простих словах, ізраїльський план зводиться до того, щоб своїм зброєю, яку ця країна нагромаджувала в останніх роках, вжити із такою зосередженою силою нищівності проти арабських армій, що поки ЗСА встигнуть та зможуть інтервенювати і таким робом привести до будь-якого стану, чи форми замирення, не повторилася ситуація із 1973 року, під час якої тільки найшвидший натиск з боку ЗСА врятував тоді шлюквітний розгром єгипетської армії, що попала тоді над Суецьким каналом у безвихідь і майже трагічне положення.

Варто теж згадати, що західні військові фахівці допускають таку есентаульну правдоподібність ізраїльської „блискавичної побіди“, при чому слушно заважують, що Ізраїль, перевишив таку „превентивну інтервенцію“, звільниться від дуже важливого та необхідного для нього повітряного постачання з боку ЗСА. Друга, не менш важлива справа, що така швидкість у запалюванні „блискавичної“ превентивної війни — включити есентаульну ембарго арабської нафти, яке у попередніх роках загрожувало майже повним паралічем усього Заходу.

Американські та європейські військові джерела поймають, що теперішня військова міць Ізраїля, коли її порівняти із силою з 1973 року, зростає на 60-70 відсотків під час того, коли Сирія, а зокрема Єгипту, який уміжчасі зрівняв із Совєтським Союзом, має заледве 80-90 відсотків цієї військової потенції, яку мала у 1973 році.

Щоби вдержати цю свою „блискавичну готов-

Степан Женецький

РОЗМОВА ПРО УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ФУНДАЦІЮ

Дня 14 листопада ц. р. сповнився рік від часу інавгурації Українсько-Американської Фондації (далі скороч.: УАФ), яку заснувала родина покійного Романа В. Смука, сина Романа І. Стефанія Смука в Чикаго, асигнувавши 250.000 дол., як основний капітал цієї Фондації. З нагоди цієї річниці, підписаний відбук розмову з д-ром Романом І. Смуком, що її друкуємо нижче.

Питання: Про заснування Українсько-Американської Фондації вже появи-

листь, Ізраїль намагається розбудувати та піднести у переважний спосіб над арабами свою технологічну і вогнебійну перевагу. Ізраїль намагається приписати доповини свій дотеперішній бойовий арсенал новою системою повітряної переваги й оне закупив у ЗСА додаткових літаків винишувачів: 24, Ф-15 і 200, Ф-16, які мають бути доставлені до кінця 1979 року.

Незалежно від того, Пентагон погодився продати Ізраїлю озброєних гелікоптерів типу „Кобра“ на додаткову суму 60 міль. і доставити американські танки М-60 та 155 мм. гавніш і найновішого типу панцерні вози для перевозу піхоти — разом на суму 325 міль. доларів.

У зв'язку з цими вістками, американські коментатори твердять майже одностійно, що мілітарний потенціал Ізраїля та його постійне поповнення і розбудова переборили набагато оборонні вимоги тієї держави, а логічний висновок із того, що Ізраїль може рішитися на кожноразу превентивного характеру модерну інтервенцію. Для прикладу, кількість танків, які нагромаджені Ізраїль, зростає у найбільшочому часі із 2,200 до 3,300, а панцерних вівізів із 4,200 до понад 7,000.

Міжнародні військові речники кажуть, що Ізраїль, разом зі своєю повітряною бойовою силою та морською флотом, готовий добитися у 1980 році до такої міші, що матиме загального військового виробу у 2-3 рази більше, як буде йому потрібно, коли він захотів би перевести свою повну воєнну мобілізацію.

Навіть під сучасну пору Ізраїль має таке модерне озброєння і в такій кількості, а при тому такі підготовані і вишколені резерви вояків усіх без винятків родів зброї, що його не мають навіть і середньої величини держави.

Мабуть не буде зайво переслати в тому, що сказав колись Бен Гуріон — „Ізраїль не має великої армії, але його сила в тому, що все населення Ізраїля — це одна суцільна армія“...

(Закінчення буде.)

ГОЛОВУ ПУН...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

голови предсидник УР-Союзу та черговий ексекутивний віцепрезидент УККА інж. Іван Олексин та численні інші.

Під час трини в ресторані, якою провів д-р Сергій Кротюк, прошали Покійного, згадуючи про його повне трудо, боротьби і заслуг життя, генеральний суддя ПУН д-р Зиновій Книш, який урядом проголосив, відзначаючи на відповідні постанови правильність ОУН, що новим головою ПУН, з усіми правами і обов'язками цього посту, є д-р Денис Квітковський, дотепершній перший заступник покійного голови Олега Штутля-Ждановича. Далше промовляли: пані Марія Квітковська від Українського Золотого Хреста, мгр Іван Базарко від УККА, о. проф. д-р Войнар, ЧСВВ, від Наукового Т-ва ім. Шевченка. (Головну Раду Наукових Тоаристів ім. Шевченка репрезентував на похороні її генеральний секретар проф. д-р Петро Стерчок), ред. Роман Ільницький від ЗП УГВР, мгр Іван Геврик від УНСоюзу, членом якого був Покійний, д-р Теодозій Сендзік від УРДП, пані Болдуїн від СФУЖО, Остап Квітковський від „Зарева“, інж. В. Михайчук від УНС у Франції та ряд інших привітали яких будуть — спомоємось — проголошені в офіційному повідомленні про ці зворушливі і в кожному відношенні сорбонні похоронні обряди по своїй владі скромного, але одного з найвидатніших провідних діячів і борців за щастя-добро свого народу і своєї Батьківщини нашої доби, св. п. Олега Штутля-Ждановича.

СЛ. П. С. ЛЕНКАВСЬКОГО...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

установ, суміська й пластова молоді, друзі й симпатичні Покійного думки усіх витали навколо дорогої Особи, яку супроводжали на останній спочинок.

Останній привіт складали над відкритим гробом: о.тн. Лев Футала від імені колишніх вояків УПА з ЗСА, Канади й Європи, А. Соколик від друзів націоналістів у ЗСА та Канаді, М. Захарчук — від ТПОУН у Великій Британії, мгр О. Коваль — від друзів з Бенелюксу та від імені ЦУ СМ, д-р В. Косик — від друзів у Франції, ред. С. Мудрик — від ТПОУН в Німеччині, від співробітників „Шляху Перемоги“ та від імені Надзірної Ради друкарів „Щиро“, інж. І. Кашуба, кол. в'язень Авшвіцу, від імені кол. політ'язнів польських і німецьких тюрем та концтаборів, словак В. Берко — німецькою мовою від народів АБН.

Останній акт над відкритим гробом довершив голова Проводу ОУН Я. Стецько, який грудку рідної землі (тримала на вишнєвій подушці сумівка Х. Шупер) поклав на труну, промовляючи останні слова: „На твою домовину у мандрівку вічності кладу грудку землі з вічного міста України, святого Кисва, куди прямував Твій життєвий шлях“.

Інж. Г. Комаринський прочитав зворушливого листа від співмешканця д-ра М. Коновальця, прошав від ректорату УТГП, з яким Покійний довгі роки співпрацював, від Крайової Пластової Старшини і пластової молоді в Німеччині.

М. Гринюк прошав від імені КУ СМ у Великобританії, від суміської молоді, від себе особисто і також від земляків Станіславської Землі. Він рівнож передав, що о. крил. М. Матичак і о. д-р П. Стецюк в тій самій хвилині в Дарбі, Англія, відправляють Панахиду за упокій душі сл. п. С. Ленкавського і просили скласти від їх імені вивисли співчуття на руки голови Проводу ОУН.

При кінці трини проф. д-р Г. Васильович подякував усім отцям, які служили похоронні відправи, офіційним делегаціям, представникам і присутнім гостям з відання останньої шанси й чести Покійному. На його заклик присутні відповіли багату на прощальну символіку пісню за словами Б. Лепкого „Видиш, брате мій“.

ТРИЗНА

Тризна, на яку запросив учасників похорону проф. Г. Васильович і якого провадив ред. С. Мудрик, відкрив коротким словом голова Проводу ОУН Я. Стецько, привітавши присутніх представників і гостей.

Висловив співчуття й поминальними словами розпочав тринзу мгр В. Дідович, заступаючи мгра А. Мельника, голову ЦПУЕН, який підкреслює заслуги Покійного як основоположника ОУН, як людину серця й розуму, та підкреслює вагомий вклад Покійного у працю 1-го Світового Конгресу Вільних Українців.

Від болгарського народу промовляв колишній державний секретар д-р Д. Вальчев, який вважав за велику почесність знайомство з Покійним, якому приписав апостольські прикмети відданості ідеї, вірності та скромності. Він висловив співчуття і солідарність в боротьбі від імені болгарського народу.

Проф. д-р М. Біла

ПРОФ. БОРИС М. МАРТОС

(4)

Продовжуючи далі своє твердження, проф. Б. Мартос доважував, що в нашому суспільстві є шийний ряд суперечностей, які шокують суспільним інтересам, затримують поступ, вносять безладдя в життя, спричиняють до шолого ряду ненормальних явищ. Далше він доважував, що багатство поруч із злиднями; задоволення кожної прихми поруч із турботою про шматок хліба; до того величезні багатства і розкішне життя належать часто тим, хто шілкою не працює, не утворює ні одної корисної речі; поруч із цим неспівголомим ходять той, хто невпинно працює над продукцією запасів їжі, напівроздлагнений той, чи руки виробляють одягу; у вогукому темному кутку живе сім'я того, хто будувє величезні кам'яниці; тоді, як одні надривають над непосильною роботою, другі не можуть знайти собі праці, не дивлячись на все своє бажання; сотні тисяч безробітних не можуть знайти собі праці тоді, коли вони могли б осушити болота, проложити дороги, виробити шийний ряд речей, в яких відчувається потреба. І в таких соціально-економічних обставинах вони — ці білі люди мусять знайти для себе й своїх дітей їжу, щоб не померти з голоду, а тому вони переобтяжують себе надмірно працюю...

Так писав про соціально-економічний стан на наших землях більше, ніж 50 років тому проф. Б. Мартос у своїй книзі п. з. „Теорія кооперації“ в підрозділі про „Соціальні підстави кооперації“, але, (очевидно він ще тоді не був ознайомлений із концепціями модерного капіталізму), де такі соціально-економічні справи повністю беруться до уваги, а забезпечення робітників матеріально перевищує прибутки тих робітників, які живуть і працюють у тих країнах, де реалізуються соціалістичні концепції. Тож на

підставі наукових праць з ділянки соціально-економічної, зовсім справедливо буде зарахувати проф. Б. Мартоса до історично-реалістичної школи нової економічної системи соціологічного типу, зближеного до етизму, та християнської моралі, що спирається на основи святого писма, яке голосить християнський суспільно-економічний справедливий лад для всіх людей.

Недаром проф. Б. Мартос перейнятий ідеєю суспільно-економічної справедливості, будучи тимчасовим керівником Секретаріату Земельних Справ 27 грудня 1917 р. доповідав і обговорював на засіданні Центральної Ради виготовлений проект земельного закону, який передбачав скасування права великої власності на землю, яка здебільша знаходилася у чужинських руках, де згідно з домаганням Всеукраїнського Селянського З'їзду, що за проектом цього закону заборонялося продаж землі та її оренди, а розпорядження землею передавалося Земельним Комітетам під керіванням Всеукраїнського Земельного Комітету. Цей закон встановлював трудову максимальну норму 40 десятин землі, яка залишалася в користуванні землевласника та його родини, що могла її обробляти своїми власними силами. Це мотивувалося тим, що для закріплення демократичного ладу й утворення Всеукраїнської Держави мусять бути переведена соціальна реформа для усунення визиску, що був наслідком російського панування. І хоч цей земельний закон „Мала Рада“ ухвалила, то Парламентарна Комісія, докладно розглянувши його, переробила і принцип соціалізації був виключений з огляду на те, що йшов задалеко вліво.

Треба признати, що проф. Б. Мартос дав великий вклад в українську теоретичну економічну вільну науку, яку при кожній сприяючій нагоді старався застосувати в практичну господарську діяльність для добра українського народу. І навіть будучи вже в дуже поважній віці, не переставав працювати для української вільної науки, хоча вже не з такою енергією і завзяттям, як було колись. І так проф. Б. Мартос, перейнятий ідеєю суспільно-економічної справедливості, важко працював, щоб допомогти іншим, а при цьому старався піднести наш народ на вищий культурно-освітній рівень та старався про те,

щоб морально-етичні принципи були стосовані не тільки в гарних пропагандних кличах, але щоб вони були здійснювані в ділянці суспільного буття та стосовані, як норми, в суспільно-економічних взаємовідносинах.

Від 1954-1957 рр. проф. Б. Мартос брав участь в організації Інституту для вивчення історії й культури СССР, а також був головою Наукової Ради цього Інституту. Від 1956-1958 рр. був секретарем Наукової Ради цього Інституту, а також від 1954-1957 рр. був головою Видавничої Колегії Наукової Ради, де він у великій мірі причинився до розвитку наукової праці, як експерт від економічних і політичних справ у цьому Інституті.

І коли в 1958 р. проф. Борис Мартос переїхав з Європи до ЗСА, то відразу включився в наукову діяльність, викладаючи наукові дисципліни в Українській Технічній Інституті в Нью Йорку. Також проф. Б. Мартос у 1960 р. був запрошений до Чикаго, де в Українському Народному Університеті, що був організований 8-им Відділом ООЧСУ, де головою тоді був д-р Роман Кобилецький, проф. Б. Мартос дав шину доповідь на тему: „Гроші Української Народної Республіки“.

Також слід відмітити, що проф. Б. Мартос за свої наукові праці та наукову діяльність був обраний членом УВАН і НТШ.

До найголовніших праць проф. Б. Мартоса належать такі публікації наукової праці: 1. „Схема кооперативного будівництва“ (в працях III-го Всеукраїнського Кооперативного З'їзду в Києві 1918р.).

2. „Розмежування чинності кооперативних союзів“ („Українська Кооперація“ 1918 р.).
3. „Курс валюти й забезпечення її золотом“ („Нова Україна“, Прага, 1922).
4. „Теорія Кооперації“. Подєбриди, 1924.
5. „Організація й ведення зібрань“, Подєбриди, 1925.
6. „Кооперативна Ревізія“, Львів, 1926.
7. „Класифікація кооператив“ („Наукові записки Української Господарської Академії“, Париж, 1937).
8. „Межі розвитку кооператив споживачів“ („Наукові записки Української Господарської Академії“, 1936).

(Закінчення на ст. 4-ій)

Увага! ПАСЕЙК і КЛІФТОН! Увага!

Повідомляємо, що
УКРАЇНСЬКА ЄВАНГЕЛІСЬКА ЦЕРКВА
в ЮНІОН, Н. Дж.

відкриває своє
БОГОСЛУЖЕННЯ в ПАСЕЙКУ
в неділю, 20 листопада ц. р., о год. 3 по пол.

На цій Богослуженні візьмуть участь хор і 2 оркестри
— струнна і духовна.

ВСІХ ШИРО ЗАПРОШУЄМО.

Адреса церкви: 163 Autumn St., Passaic, N.J.
в молитовному домі
TRINITY ASSEMBLY OF GOD CHURCH
між Lexington і Central Ave.

Спілка Української Молоді Америки —
Осередок ім. полк. Є. Коновальця
в Ньюарку-Ірвінгтоні

зі смутком повідомляє своє Членство
та все Українське Громадянство,
що 13-го листопада 1977 року, несподівано,
відійшов у Вічність, на 60-му році життя,

сл. п.

ЛЮДВИК МИГАЛЬ

член Осередку, основник Відділу Юнацтва
та б. булавний Юнацтва.

ВШ. Дружині Покійного та всій Родині, висловлюємо
наше щире співчуття.

Управа

Наукове Товариство ім. Р. тика в ЗСА
повідомляє Членство і Прихильників вілної української
науки, що 5-го листопада 1977 р., відійшла у Вічність

сл. п. д-р

НЕОНІЛЯ ПЕЛЕХОВИЧ ГАЙВОРОНСЬКА

дружина композитора і диригента УСС-ів Михайла Гайворонського, члена і меценатка НТШ, яка даруючи свою
бібліотеку та великі грошові пожертви, причинилася до
успішного розвитку НТШ в ЗСА.

ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійної складасмо щирі слова співчуття.

В П'ЯТУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого та Незабутнього
Чоловіка, Татуса і ДІДУСЯ

бл. п. о. крилошанина

ЕВГЕНА МАЦЕЛЮХА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в днях 20-го листопада, в церкві св. Юра
в Нью Йорку, о год. 12-й дня;
у вівторок, 22-го листопада —
Стетен Айленд, в церкві св. Тройці та
в Нью Йорку, в церкві св. Юра, о год.
8-й ранку.

Про молитви за спокій душі Покійного просять —
дружина Софія, Діти і Внуки

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІАРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦЕРКВИ
ВІДДІЛ в ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж.

запрошує на

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

з нагоди 85-их Уродин і 60 років Священнослужіння

ПАТРІАРХА ЙОСИФА

Субота, 19-го листопада 1977 року, о год. 7-й веч.

у церковній залі св. Володимира при Грір Ав., Елізабет, Н. Дж.

Союз
Українок
Америки —
83-й Відділ

влаштовує

ЯРМАРОК

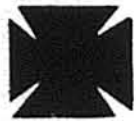
Неділя, 20-го листопада 1977 р.
Домівка оо. Василіяна

27 Схід 7-ма вул., в Нью Йорку

(напроти церкви св. Юрія)

від 9-ої ранку до 2-ої по пол.

В продажі будуть вишивані
серветки, сорочки, прикраси на
ялинку, книжечки та іграшки,
кераміка та емалія.
Добірне домашнє печиво.

Ділимося сумною вісткою із Членством Українського Національного Об'єднання
і Братніх Організацій, Українського Спільнотою в Канаді й поза нею,
що в п'ятницю, 4-го листопада 1977 року, у вечірніх годинах, у шпиталі
в Торонті, Канада, після важкої недуги, відійшов у Вічність

Голова Проводу Українських Націоналістів

св. п.

ОЛЕГ ШТУЛЬ-ЖДАНОВИЧ

Член Київської Похідної Групи ОУН в 1941 році, Головний Редактор
„Українського Слова“, органу ПУН в Парижі.

ПАНАХИДИ були відслужені: в неділю, 6-го листопада і в понеділок, 7-го
листопада 1977 р., в похоронному заведенні Кардинала, при вул. Аннетте ч. 92 у Торонті.
У вівторок, 8-го листопада 1977 р., о 8-й год. увечері, тіло Покійного Голови ПУН
перевезено до Української Православної Катедрі св. Володимира в Торонті, де була
відслужена частина похоронних відправ.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 12-го листопада 1977 р., з Української Право-
славної Церкви-Пам'ятника св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., ЗСА. Похоронні відправи
очолював Блаженіший Митрополит МСТИСЛАВ.

Президія Українського Національного Об'єднання в Канаді
і Централі Братніх Організацій та все Членство УНО і БО
ВИСЛОВЛЮЮТЬ НАЙЩИРІШІ СПІВЧУТТЯ

ВШ. Дружині Катерині, донці Антоніні, синаві Данилові, Проводові Українських
Націоналістів і Членам Українського Націоналістичного Руху з приводу
невідшуканої втрати Славної Пам'яті Олега Штуля-Ждановича, Голови ПУН.

НЕХАЙ ПАМ'ЯТЬ ПРО НЬОГО ЖИВЕ ВІЧНО В НАШИХ РЯДАХ!

Президія

Українського Національного
Об'єднання Канади

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ
БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

В Сороковий день СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БРАТА, БРАТАНКА, ВУЙКА і ШВАГРА

бл. п. мгра прав

РОМАНА КЕКІША

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в неділю, 27-го листопада 1977 р., о год.
12-й вполудне, в церкві св. Юра
в Нью Йорку;

в понеділок, 28-го листопада 1977 р., о год.
7-й ранку, в катедрі св. о. Ніколая
в Чикаго, Іл.

Просимо в цей день згадати Покійного в своїх молитвах.
Дружина, Брат і Родина

сл. п.

ЛЮДВИК МИГАЛЬ

член та довголітній член Управи Першого Відділу.

ВШ. Дружині Покійного та всій Родині висловлюємо
наше щире співчуття.

Управа

В ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
СМЕРТИ
нашого Найдорожчого та Незабутнього
Чоловіка, ТАТА, ДІДУСЯ, БРАТА і СТРИЙКА

сл. п.

БОГДАНА КРАВЦЕВА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
з ПАНАХИДАМИ

у понеділок, 21-го листопада:

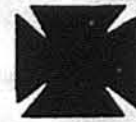
в Ньюарку-Ірвінгтоні, в церкві св. Івана
Хрестителя, в год. 11-й перед пол.;
в Кергонксоні, в церкві св. Трійці, перед
полуднем;
в Римі, в церкві св. Софії;

у вівторок, 22-го листопада: у Філадельфії,
в церкві св. Миколая, в год. 7-й рано;

в суботу, 19-го листопада: в Бавнд Бруку,
Н. Дж., в церкві св. Андрія, в год. 11-й пе-
ред полуднем.

Просимо згадати в цей день Покійного в своїх молитвах.

ДРУЖИНА, ДІТИ, ВУКИ
БРАТ з ДРУЖИНОЮ і ДІТЬМИ
та ВУКАМИ

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими
що 11-го листопада 1977 року, з волі Всевишнього, несподівано,
відійшов у Вічність, на 77-му році життя,
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ДІДУСЬ

бл. п.

Проф. МИКОЛА ОСТАПЯК

учасник Визвольних Змагань в Українській Галицькій Армії.

ПАНАХИДА буде відслужена в п'ятницю, 18-го листопада 1977 року, о год. 8-й
веч., в похоронному заведенні М. Насевича, 109 E. Tabor Rd., Філадельфія, Па.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 19-го листопада 1977 р., о год. 8:30 ранку,
з того ж похоронного заведення до церкви св. Йосафата при 2236 Orthodox Street
у Філадельфії, Па., а звідти на цвинтар у Факс Чейсі.

Горем прибиті:

дружина — ВОЛОДИМИРА
дочка — ДАРІЯ з мужем МИХАЙЛОМ
КОМАНОВСЬКИМ
брат — ВАСИЛЬ з родиною у Канаді
СЕСТРА і БРАТИ в Україні
внуки — ХРИСТІЯ і АНДРІЙКО

Проводи 3-го Куреня УПС і УСП „Л. Ч.“

в глибокому смутку і жалю повідомляють своїх Членів,
все Пластове Братство і Українське Громадянство, що з волі Всевишнього,
дня 13-го листопада 1977 року, відійшов у Вічну Ватру,
наш Дорогий Друг

сл. п. о. крилошанин і радник

ІВАН ПРОКОПОВИЧ

парох української католицької церкви св. Арх. Михайла в Дірборні, капелан Пластової
Станції, Детройт, пластун сеньор довіря і голова Фонду для Помочі Пластовим
Друзям і їх Родинам.

Нехай легкою буде йому американська земля, а пам'ять про нього вічно живою.

Опечалений Родині Покійного складасмо глибоке співчуття.

Курінні Команди УПС і УСП „Л. Ч.“

В глибокому смутку повідомляємо
Родину, Друзів і Українську Громаду,
що в неділю, 13-го листопада 1977 року,
в Дірборні біля Детройту, ЗСА, відійшов,
несподівано, у Вічність

св. п. о. крилошанин

ІВАН ПРОКОПОВИЧ

народж. 21-го вересня 1906 р., в Новому Ярчові, біля
Львова, кол. парох у Вуцниках і Лежаниці, біля Грималова
в Україні, а переселенчому таборі в Байройті, Німеччина і
основник та довголітній парох церкви св. Арх. Михайла
в Дірборні, Міч., ЗСА.

СВЯЩЕНИЧІ ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться
в парафіяльній церкві св. Арх. Михайла в Дірборні, ЗСА
(6340 Chase Rd., Dearborn, Mich. 48126, U.S.A.) в п'ятницю,
18-го ц. м. і в суботу, вранці, 19-го ц. м.

Тіліні Останки Покійника будуть поховані на
цвинтарі Holy Sepulchre.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Іжк. ІРИНЕЙ ПРОКОПОВИЧ — син
СТЕПАНИДА ПРОКОПОВИЧ — мати
Д-р ВОЛОДИМИР ПРОКОПОВИЧ — брат

МАРІЯ ГОЛОД — сестра
ХРИСТИНА ПРОКОПОВИЧ — братиця

ХАРИТЯ ГОЛОД — сестринка
Д-р РЕНАТА ГОЛОД-ТРЕТЯК — сестринка з чоловіком
д-ром ОЛЕГОМ ТРЕТЯКОМ

Просимо складати пожертви на Патріарший Фонд або
Енциклопедію Українознавства НТШ, замість квітів на
могили Дорогого Покійника.

З глибоким сумом повідомляємо
своїх Членів і Українське Громадянство,
що 4-го листопада 1977 року, по довгій і тяжкій
недузі відійшов у Вічність на 60-му році життя

св. п.

ОЛЕГ ШТУЛЬ-ЖДАНОВИЧ

Голова Контрольної Комісії Наукового Товариства ім. Шевченка в Європі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Наукове Товариство ім. Шевченка
Сарсель, Франція

Субота, 4-го лютого 1978 року
Бенкет і Баль 8:30 веч. Коктейль 7:30 вечора.
Оркестра „Темпо“
Grand Ball Room — Hotel Pierre
5th Avenue at 61st Street, New York, N.Y.

БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ і ЛІКАРІВ
з ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Зголошення дебютанток приймають
до 1-го січня 1978 року:

п-ні Б. ГНАТКІВСЬКА
32-09 Bell Blvd., Bayside, N.Y. 11361.
Тел. (212) BA 4-7369

п-ні В. КУШНІР
28 Ritchie Drive, Yonkers, N.Y. 10705.
Тел. (914) 423-1895

Комітет видання першого українського атласу України

До Українського Громадянства і Установ

Українське Історичне Товариство в співпраці з авторами підготувало до друку перший Історичний Атлас України. Атлас по-являється за редакцією проф. д-ра Любомира Винара. Матеріали опрацювали проф. д-р Іван Тесля і картограф Євген Тютюко.

Співробітниками і консультантами Атласу є проф. д-р Олександр Оглоблін, д-р Марко Антонович, д-р Олександр Домбровський, бл. п. проф. Михайло Ждан, проф. Н. Кордич-Голово, і проф. Лев Шанковський.

Це перший Атлас Історії України — фундаментальне і необхідне видання для кожного хто цікавиться історією Східної Європи.

У зв'язку з тим, що УІТ не має відповідних фондів на видання Атласу — в Чикаго створено Комітет для збирання необхідних фондів на покриття коштів того кінцевого видання. Основна ціль Комітету є зібрати 30 тисяч доларів і припинити до швидкої появи першого історичного атласу. Звертаємося до українських громадян і установ допомогти в цій надзвичайно важливій справі і скласти одноразову суму у

формі зворотної безвідсоткової позички. Історичний Атлас України належить до найважливіших публікацій і заслуговує на спонсорування підтримку нашої громади. Чеки просимо вислати на адресу:

Credit Union St.
Selfreliance no. 21469
2357 W. Chicago Ave.
Chicago, Ill. 60622

За Комітет: Степан Куропась

д-р Ахіль Хрентовський
д-р Роман Кобилюцький
д-р Василь Трухлий
Євген Тютюко

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛВНИ

УБСЮЗУ!

Український Літературний Мистецький Клуб

186 2nd Avenue

Нью Йорк. — 3 Літературно-Мистецького Клубу повідомляють, що у п'ятницю, 18-го листопада ц. р., о год. 7:30 вечора, тут у приміщеннях цього Клубу доповідатиме інж. Михайло Пежанський на тему: „Фотографічна документація для збереження наших традицій”. Доповідь ілюструватимуть прозирки.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го ЛИСТОПАДА 1977 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64 Видл. о год. 2-й по пол. у Вінарьського. Прокляється чл. прибути і вірніти вкладки. — Управа.

ПАСЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Видл. о год. 2-й по пол. у УНДомі при 237 Норе Аве. Прокляється чл. прибути. — В. Марушак, рекр. секр.

НЕДІЛЯ, 20 ЛИСТОПАДА 1977 р.
Год. 5-та по пол.

МИСТЕЦЬКІ
ФУТБОЛЬНІ
ЗМАГАННЯ
ШЕЙФЕР ЛІГІ

Площа:
FARCHER'S GROVE
UNION, N.J.

УСВТ Чорноморська Січ —
Los Pampas S.C.

Неділя, 27-го листопада 1977 р., год. 5:00 по пол.
УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ” — PATERSON RUMANIANS

The most important part of teaching is caring.

If I didn't care, I wouldn't be a teacher. Because I care, I'm always looking for new ways to help your kids. I want them to find their place in the world. I find a job that's good for them. That's why we work so hard in class. You can help if you let your children know how much you care, too. When your children come home, show them you're interested in what they're doing. Ask about homework. Is it done completely? Done on time? Done before TV gobbles up their time?

And tell me what's on your mind. Share your thoughts with me. Sometimes we have our differences. That's understandable. But there's one thing we'll never differ about. The importance of your kids and their education. The more we work together, the more we'll both help our children succeed.

Help me to help them.

njea
people who care about your kids

For Information On How You Can Help. Write New Jersey Education Association
180 W. State St. Trenton, N.J. 08608

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД СУМА...

(Закінчення зі стор. 1-й)

УНС на виховну працю сумівської молоді. Також В. Василенко з Гартфорду репрезентант 277 Відділу УНС, заявив, що Відділ дарує Оселі СУМА раничку позичку в сумі 1,000 доларів. Менші пожертви на виховну працю склали також д-р Я. Бернардин від Екзекутиву СУК „Провінція”, Школа Кобзарського Мистецтва в Нью Йорку, ООЛ та інші організації. Головному Управу УНПомо чі репрезентував пор. Лев Футала, а ньюйоркську метрополію голова Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Відділ УККА інж. Євген Івашків. Численні представники сиділи також за передніми столами від ОЖ ОЧСУ, Т-ва УПА, ПАБНА, ООЛемківщини, Шкільної Ради УККА. Між ними був також управитель Союзівки Володимир Квас, Осип Галанюк, фінансовий секретар міської управи Елленвіллу, пані пані Русов, представник конгресмена Б. Гілмена та інші. Привітали широко виступ стейтського сенатора Едвіна Мейсона, якого представив публіці ред. І. Дябога. Насліло також багато письмових привітань від Владик: Мстислава, УПЦ, Кир Йосифа, Кир Василя, Кир Ярослава, Голови Проводу ОУН Ярослава Стецька та багатьох інших організацій, як також американських сенаторів і конгресменів, привітань яких прочитав керівник бенкету.

В мистецькій частині виступили: Іванна Климовська-Язичинська з гуморесками і солістка хору „Жайворонки” Осередку СУМА в Нью Йорку панна Оля Гіряк при аккомпанементі Соні Шерег. Програму бенкету закінчено подякою інж. М. Шмігеля гостям і Василеві та Володимирі Харукам, які влаштували з нагоди З'їзду виставку сумівських видань, значків

Другий день З'їзду

В неділю, 13-го листопада, після Служби Божої, що її на інтенсію З'їзду відправляв о. Р. Мірчук, розпочалась друга пленарна сесія З'їзду, на якій звітвали комісії: Мандатно-верифікаційна, Статутна, Юнацька, Дружинницька, Фінансово-Господарська і номінаційна. Після кожного звіту відбувались деякі дуже гарячі дискусії, що свідчили про велику турботу делегатів про долю Спільки — її зріст, зміщення праці, перехід на нові методи виховної системи тощо.

Нові керівні органи СУМА

На пропозицію Номінаційної комісії, до якої входили: пор. Лев Фетала, ред. В. Левенеч, Стефа Остапчук, мгр Іван Кобаса, Євгенія Кузьмович, Микола Бачара, Ярослав Почтар, Степан Кіра і Михайло Носаль, обрано таких осіб до нових керівних органів СУМА на роки 1977—80: інж. Миросла Шмігель — голова КУ СУМА, Євгенія Кузьмович — перший заступник голови, мгр Осип Рожка — другий заступник голови, Роман Зварич — третій заступник голови, Марія Барна — секретар, Зеновій Галькович — організаційний керівник, Христина Грицькович — керівник преси й інформації, Петро Когут — керівник фінансів, Корнелій Василік — культурно-освітній керівник, ред. Ігор Дябога — керівник зовнішніх зв'язків, Роман Глушко — керівник фізичного виховання, Тарас Дрозд — головний булавний дружинник, Ігор Мір-

чук — головний булавний юнацька, Богдана Сидор-Чарторийська — координатор Батьківських Комітетів, мгр Теодор Волянчик — господарський керівник, мгр Євген Гановський — голова Головної Виховної Ради СУМА. Окружні координатори: Чикаго — Тарас Дрозд, Детройт — Мирон Федорів, Клівленд — Григорій Головака, Нью Йорк-Нью Джерсі — Корнелій Василік, Нова Англія — Тиміш Мельник, Філадельфія — Микола Бачара, „Холодний Яр” (Бюфало-Рочестер) — Леся Балко-Міннеаполіс — Катря Бреславель. Вільні члени: д-р Аскольд Лозинський, мгр Іван Кобаса, Оля Король, Михайло Фурда, Михайло Шашкевич, Ігор Шперналь, мгр Оліяр, Мирослава Левенеч, Стефанія Остапчук, Мирон Футала, Ярослав Петрик і Володимир Костик; Контрольна комісія: інж. Микола Семанишин — голова, члени: ред. В. Левенеч, Степан Кіра; заступники членів: Мирон Корнага, М. Зелес; Товариський суд: Мирон Лушак — голова, члени: Ярослав Почтар, Нуся Вох, заступники: Володимир Гетьманський, Ігор Мороз. Обрано також 5-ох членів ГВРаді, а саме: проф. З. Сагана, О. Король, М. Солтиса, О. Галькович і І. Фодоряка.

Після вибору нових Органів СУМА відбулась ще церемонія нагородження найкращих Осередків і передача прапору КУ, як також відзначення багатьох членів грамотами і третім ступнем виховника. Переходовий прапор на каденцію 1977—80 рр. одержав Осередок ім. В. Біласа в Бостоні, Масс. Відзначено Осередки: Нью Йорк,

Палатин і Пасейк. До 3-го ступня виховника підвищено: О. Р. Мірчука, Євгенію Кузьмович, В. Кулика, М. Бачару, І. Павлика, д-ра П. Надзікевича, мгр Оксану Ференц і мгр О. Рожку. Грамотою „Суперпільника” нагороджено ред. В. Левенеч, а грамотами „Визначний член” М. Кекіша, Д. Новошицького, Я. Куляса, П. Крутяка, М. Куляса, Б. Лесюка, Е. Панчишина.

Після короткого слова новообраного голови КУ СУМА, побажання новообраній управі склав ше мгр О. Коваль. Молитвою і відспіванням пісні „Боже Великий” закінчено о годині 5-й цей З'їзд СУМА, який проходив під кутом допомоги борцям в Україні і у співзвучності з їхньою працею.

REAL ESTATE

НА ПРОДАЖ

1-РОД. ДІМ

in Pelham Bay, Arnow Pl., Bronx, N. Y. 3 спальні, вітальня, кухня, ідальня, викінчений підвал, гараж на 1 авто.
Тел. (212) 824-3652

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ БУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ?
Звертайтеся до
УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ GEMINI REAL ESTATE CO.
98 — Second Avenue
New York, N.Y. Tel.: 477-8400

FOR SALE

6 ROOM HOUSE

Excellent condition. Hot water heat. Large screened in patio. Plot 100 x 100.
A. LATTEI
Box 333, Napanoch, N.Y. 12458
(914) 647-4660

4.4 ACRE COUNTRY RESORT

Beautiful setting on lake. Cottages — Rooms — Bar — Restaurant.
\$65,000
Call (914) 557-6361 or (914) 557-8556

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 868-2475
191 Avenue „A”
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: 674-3630
Директор **ІОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ**
Займається влаштуванням похоронів в каліфорнії, положення в кожній районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
OLIFTON, N.J.
Phone (201) 772-1880
R. H. Burnadz — J. J. McNeerney
Funeral Directors
Chapels available through out the Metropolitan Area.

ПРОФ. БОРИС М. МАРТОС

(Закінчення зі стор. 2-й)

9. „До методи студіювання кооперації” („Економіст”, Подєбради, 1928).
10. „Вілбутова української кооперації” (Збірник „Сільське господарство України”, Прага, 1942).
11. „Гроші Української Держави”, Мюнхен, 1972.
12. „Значення М. І. Туган-Барановського для Української Кооперації” („Наукові Записки Українського Технічно-Господарського Інституту”, кн. У., Мюнхен, 1954).
13. „Значення власної продукції для кооперації” („Кооперативна Республіка”, Львів, 1937).
14. „Балін і Козлов” („Кооперативна Республіка”), Львів, 1937.
15. „Перші кроки Української Центральної Ради” („Український Історик”, ч. 39—40).
16. „Василь Доманицький”, Вид. Ревізійного Союзу Укр. Кооператив, Львів, 1938.
Очевидно, що проф. Борис Мартос ще мав багато більше наукових праць, які були друковані в різних газетах і журналах.
Проф. Борис Мартос належить до великих і заслужених корифей української вільної економічної науки, а також він був політиком і суспільно-громадським діячем та учасником будови української вільної і незалежної держави. Він належав до тих велетнів духа й чину, які всі свої сили, здібності й працю віддали на службу своїй батьківщині Україні.

Телеф. (201) 372-0468

Granite

Marble

Bronze

ROSE-HILL MONUMENTS

184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111
S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУЯ
ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОВНИКІВ. СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУК, НЬО ДЖЕРЗІ.

По що здалися два патрульні човни для ведення війни в джунглях. Далі-ле?

Вертаймось до „головного штабу”, Тарзане, там тобі все поясню!

Крім того, що човни вповні озброєні, чи вони теж мають бинзину?

Певно, що мають... Адже початок нашої інвазії тільки за кілька днів! Що?... День інвазії?

do it with KOBASNIUK... ANTIGUA

JANUARY 15-22, 1978 • \$449.00 per person

- Round Trip jet charter transportation (JFK)
- Deluxe HYATT HALCYON COVE HOTEL
- Transfers, baggage handling, hotel/airport taxes
- Single Room Supplement \$185.00

• TOUR HOSTS:
Omellan & Marijka Helbig

Mail to: Kobasniuk Travel, Inc. 157 Second Ave., New York, N.Y. 10003
Tel. (212) 254-8779
Name _____ Address _____
Enclosed check \$ _____ representing \$100.00 per person deposit.

Складати гроші чи позичити

НАКРИСИШЕ

у Федеральній Кредитовій Кооперативі „САМОПОМІЧ” у НЬО ЙОРКУ

- 6% річної дивіденди від членських вкладень — виплачуємо чвертьрічно.
- Безплатне життєве забезпечення ощадності до висоти \$1,000.00 і позичок до висоти \$10,000.00
- Ощадності членів забезпечені Федеральною агенцією до висоти \$40,000.00 на одного члена.
- Щадливі сертифікати одно, дво і три річні на вищі відсотки.
- Позички особисті та моргеджі — на низькі відсотки до сплати в доглядних місячних ратах.

Self Reliance (N.Y.) Federal Credit Union
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
Tel. (212) 473-7310

ЗАПРОШЕННЯ ДО ГРИ В ТЕАТРІ

Пошукується мужичи і жіночки до нового ТЕАТРАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ під керівництвом професійного і досвідченого режисера.
Тел.: ЄВА ЦЕРКЕВИЧ — (212) 984-2448